

Fristående skolor m.m.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande 49 motionsyrkanden, huvudsakligen från allmänna motionstiden 2000.

Motionsyrkandena avser frågor om bl.a. fritt val av gymnasieskola, införandet av en nationell skolpeng, skyldighet för kommun att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola, villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor, lika grunder för riksrekrytering till skolor oavsett huvudman, mottagande av elever i behov av särskilt stöd i fristående skolor, lärare vid fristående skolor, antagningsregler och betygsregler för fristående skolor och rätten till skolskjuts.

Utskottet föreslår avslag på samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående utredningar och till beredningen inom Regeringskansliet av nyss avlämnade utredningsförslag.

I betänkandet finns reservationer på olika punkter från samtliga partier utom Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	6
Utskottets överväganden	7
Rätten att välja skola m.m.	7
Villkoren för fristående skolor.....	10
Lärare vid fristående skolor, m.m.	16
Regler i övrigt.....	17
Övriga frågor	19
Reservationer.....	21
1. Rätten att välja skola, m.m. (punkterna 1 och 14) – m, fp.....	21
2. Fritt val av gymnasieskolans program, m.m. (punkterna 2 och 9) – m, kd, c, fp.....	22
3. Införandet av en nationell skolpeng, m.m. (punkterna 3, 8 och 15) –m	23
4. Skyldighet att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola, m.m. (punkterna 4, 5, 7 och 12) – v	24
5. Villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor (punkt 5) – m, kd, fp.....	25
6. Tillståndsmyndighet för fristående skolor som motsvarar specialskolan (punkt 11) – kd, fp.....	26
7. Rätten till skolskjuts m.m. (punkt 17) – kd.....	26
Förteckning över behandlade förslag.....	28
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	28
Motion från allmänna motionstiden 1999.....	32

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Rätten att välja skola

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub205 yrkandena 4 och 6, 2000/01:Ub212 yrkandena 1 och 3, 2000/01:Ub213 yrkande 4, 2000/01:Ub260 yrkande 10 samt 2000/01:Ub303.

Reservation 1 (m, fp) – delvis

2. Fritt val av gymnasieskolans program m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 26, 2000/01:Ub331 yrkande 11, 2000/01:Ub808 yrkande 2 och 2000/01:Sf611 yrkande 14.

Reservation 2 (m, kd, c, fp) – delvis

3. Införandet av en nationell skolpeng

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub205 yrkandena 1–3 och 5, 2000/01:Ub213 yrkande 5, 2000/01:Sk1025 yrkande 5 samt 2000/01:So303 yrkande 6.

Reservation 3 (m) – delvis

4. Skyldighet att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub274 yrkande 3.

Reservation 4 (v) – delvis

5. Villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 18, 2000/01:Ub236 yrkande 25, 2000/01:Ub274 yrkande 2, 2000/01:Ub301, 2000/01:Ub331 yrkande 9, 2000/01:Ub334 och 2000/01:Ub347.

Reservation 5 (m, kd, fp)

Reservation 4 (v) – delvis

6. Utvärdering av fristående skolor med konfessionell inriktning

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub261 och 2000/01:Ub340.

7. Lika grunder för riksrekrytering oavsett huvudman

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub274 yrkande 4.

Reservation 4 (v) – delvis

8. Momsregler för fristående skolor

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub212 yrkande 4.

Reservation 3 (m) – delvis

9. Mottagande i fristående skola av elev i behov av särskilt stöd

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub285, 2000/01:Ub290 och 2000/01:Ub321.

Reservation 2 (m, kd, c, fp) – delvis

10. Elevantal i fristående skola

Riksdagen avslår motion 2000/01:N326 yrkande 9.

11. Tillståndsmyndighet för fristående skolor som motsvarar specialskolan

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub319 yrkande 3.

Reservation 6 (kd, fp)

12. Lärare vid fristående skolor

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub248, 2000/01:Ub212 yrkande 2 och 2000/01:Ub274 yrkande 1.

Reservation 4 (v) – delvis

13. Lagregler till skydd för personal vid fristående skolor

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub299.

14. Antagningsregler vid fristående skolor

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub282 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp) – delvis

15. Förekomsten av elevavgifter

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub282 yrkande 3.

Reservation 3 (m) – delvis

16. Betygsregler för fristående skolor

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub239 yrkande 6.

17. Rätten till skolskjuts m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub257 samt 2000/01:Ub308 yrkandena 1 och 2.

Reservation 7 (kd)

18. Fristående förskolor för nationella minoriteter

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub504.

19. Bidrag till svenska skolor i utlandet

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub310 yrkandena 1 och 2.

Stockholm den 8 mars 2001

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Beatrice Ask (m), Eva Johansson (s), Inger Lundberg (s), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Majléne Westerlund Panke (s), Tomas Högström (m), Torgny Danielsson (s), Lennart Gustavsson (v), Erling Wälivaara (kd), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp), Anders Sjölund (m) och Nils-Erik Söderqvist (s).

Redogörelse för ärendet

Under den allmänna motionstiden år 2000 väcktes ett stort antal motionsyrkanden rörande fristående skolor och rätten att välja skola.

Motionsyrkandena avser frågor om bl.a. fritt val av gymnasieskola, införandet av en nationell skolpeng, skyldighet för kommun att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola, villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor, lika grunder för riksrekrytering till skolor oavsett huvudman, mottagande av elever i behov av särskilt stöd i fristående skolor, lärare vid fristående skolor, antagningsregler och betygsregler för fristående skolor och rätten till skolskjuts. Många av dessa frågor behandlas av Skollagskommittén och i annat pågående utredningsarbete.

Förslagen i motionsyrkandena – sammanlagt 49 yrkanden, varav ett yrkande härrör från den allmänna motionstiden år 1999 – återges i *bilaga*.

Utskottets överväganden

Rätten att välja skola m.m.

Gällande bestämmelser

I fråga om **grundskolan** föreskrivs i skollagen (1985:1100) att kommunen vid fördelningen av elever på olika skolor så långt möjligt skall beakta föräldrarnas önskemål om att deras barn skall tas emot vid en viss skola (4 kap. 6 §). Detta gäller under förutsättning att inte andra elevers berättigade krav på placering i en skola nära hemmet åsidosätts eller betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen. En kommun skall i sin grundskola även ta emot en elev för vars grundutbildning kommunen inte är skyldig att svara, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens grundskola (4 kap. 8 §). Föräldrarna kan också som alternativ till den kommunala skolan välja en fristående skola.

Inte heller på **gymnasienivå** finns det någon inskränkning i rätten att välja en fristående skola. Om en elev tas in till utbildning vid en fristående gymnasieskola är hemkommunen alltid skyldig att lämna bidrag, om Skolverket förklarat skolan bidragsberättigad. Däremot är hemkommunen inte skyldig att betala interkommunal ersättning för en elev som vill genomgå en gymnasieutbildning i en annan kommuns skola, om hemkommunen kan erbjuda samma program eller nationellt fastställda inriktning och eleven inte på grund av sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den andra kommunen (5 kap. 8 och 24 §§ skollagen). När det gäller val, i hemkommunens utbud, mellan olika skolor som har samma program finns det inga centrala bestämmelser.

Det förekommer även ett stort antal riksrekryterande utbildningar i form av specialutformade program och riksrekryterande utbildningar inom nationellt program i gymnasieskolan. Dessa utbildningar regleras i 2 kap. gymnasieförordningen (1992:394) samt i bilagorna 2 och 3 till förordningen.

Motioner och utskottets ställningstagande

Moderata samlingspartiet betonar i motion 2000/01:Ub260 yrkande 10 att **alla elever skall ha rätt att fritt välja skola**. Att kunna välja skola, kommunal eller fristående i hemkommunen eller i en annan kommun, är viktigt för att eleven skall känna motivation och entusiasm inför sitt lärande och sin utveckling.

I motion 2000/01:Ub205 (m) pläderas för ett fritt skolval. Motionären framhåller det fria skolvalets betydelse för skolor i socialt utsatta områden. Genom en framgångsrik profilering kan dessa skolor locka elever till sig (yrk. 4). Om barn och föräldrar får rätt att söka sig till goda skolor och välja bort dåliga, kommer det att innebära att många skolor får anledning att genomföra omfattande program för förbättringar (yrk. 6). Enligt motion 2000/01:

Ub212 (m) av samme motionär har fristående skolor stor betydelse för utvecklingen av skolans arbetsformer, vilket även kommer kommunala skolor till del (yrk. 1). Varken elever, föräldrar eller lärare har intresse av att dåliga kommunala skolor skyddas från konkurrens av bättre fristående skolor (yrk. 3). Vid ett fritt skolval blir elevernas val avgörande för vilka skolor som skall finnas, menar motionären. I motion 2000/01:Ub213 (m) yrkande 4 förordar motionären att skolplacering av barn lika naturligt skall kunna ske efter vilken pedagogisk inriktning som ligger nära barnen, som efter skolans geografiska närhet. Enligt motion 2000/01:Ub303 (m) bör undervisningsskyldighet införas. Motionären anser att samhället är skyldigt att ställa upp för barnen genom att erbjuda inte bara den samhällsägda skolan utan också andra alternativ, såsom olika typer av fristående skolor.

Frågor rörande **fritt val av gymnasieskolans program m.m.** tas upp i några motioner.

Centerpartiet anför i motion 2000/01:Sf611 yrkande 14 att ett fritt val av gymnasieskola ger möjlighet för elever från utsatta områden att söka sig till gymnasieskolor i andra områden, vilket har en positiv betydelse för integrationen mellan olika stadsdelar.

I Folkpartiets motion 2000/01:Ub236 yrkande 26 begärs en sådan ändring av skollagen att en elevs hemkommun blir skyldig att betala ersättning för elevens gymnasieutbildning i annan kommun, också om utbildningen erbjuds av hemkommunen. En sådan ökad konkurrens mellan gymnasieskolor i olika kommuner skulle enligt motionärerna stimulera till att skapa magnetskolor, dvs. skolor med en attraktiv profil, i utsatta områden. Liknande synpunkter förs fram i motion 2000/01:Ub808 (fp) yrkande 2 som handlar om Storstockholm.

Kristdemokraterna påtalar i motion 2000/01:Ub331 yrkande 11 att gymnasieskolan inte lever upp till förväntningarna när det gäller att tillgodose elevernas val. Också i tätbefolkade regioner med korta geografiska avstånd minskar andelen tillgodosedda val. De anser därför att elever skall ges valfrihet att söka ett gymnasieprogram eller enskilda kurser utanför sin hemkommun.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandena om rätten att välja skola och ett friare val av gymnasieskolans program m.m.

Enligt utskottets mening finns det en omfattande valfrihet inom skolväsendet. Elever och föräldrar har successivt givits större rätt och möjlighet att välja skola. I sammanhanget kan nämnas att flera kommuner i Stockholmsregionen sedan några år låter sina elever söka gymnasieutbildningar fritt och är beredda att betala den interkommunala ersättningen. Även i flera andra regioner i landet pågår en liknande utveckling (jfr SOU 2001:12 s. 102).

När det särskilt gäller gymnasieskolan har Gymnasiekommittén 2000 enligt sina direktiv att överväga formerna för hur alla studievägar kan göras tillgängliga för elever i hela landet och de ekonomiska konsekvenserna av detta (dir. 2000:35 och 2001:8). Kommittén skall utreda dels vilka effekter gymnasieskolornas storlek har när det gäller elevernas val och utbildningens

kvalitet, dels vilka effekter det ökade utbudet av lokala utbildningsinriktningar har. Kommittén skall också utreda det långsiktiga behovet av systemet med riksrekryterande utbildningar. Resultatet av kommitténs arbete, som skall vara avslutat senast den 30 april 2002, bör enligt utskottets mening avvaktas.

Moderata samlingspartiet föreslår i motion 2000/01:So303 yrkande 6 att **en nationell skolpeng införs** som ett medel för att garantera valfrihet och likvärdighet, konkurrens och mångfald inom skolan. Motsvarande yrkanden framställs i motionerna 2000/01:Sk1025 (m) yrkande 5 och 2000/01:Ub205 (m) yrkande 1. Förslaget innebär att staten skall ta över finansieringsansvaret för skolan från kommunerna. Skolpengen, motsvarande kostnaden för elevens utbildning, skall tilldelas den skola eleven själv valt. Kommunala skolor och fristående skolor skall behandlas likvärdigt. Tillskott av resurser skall ges för elever i behov av särskilt stöd.

I motion 2000/01:Ub205 (m) framhålls att skillnaderna i elevkostnader mellan kommunerna är ett viktigt skäl för staten att överta finansieringen av skolan (yrk. 2). En nationell skolpeng garanterar barnen att deras skola får tillräckliga resurser för att möta just deras behov (yrk. 3). Motionären anser att skolpengen bör kunna vara delbar mellan olika skolor (yrk. 5). En elev skall kunna gå huvuddelen av sin utbildning i en kommunal skola, men fullgöra vissa ämnen i en fristående skola eller vice versa, menar motionären. I motion 2000/01:Ub213 (m) yrkande 5 påpekas att många landsbygdsskolor som hotas av nedläggning kan räddas med en statligt garanterad och finansierad rätt för elever att välja skola.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

Riksdagen har tidigare vid ett flertal tillfällen avslagit motionsyrkanden från Moderaterna om införande av en nationell skolpeng (jfr senast bet. 2000/01:UbU1 s. 28). Utskottet vidhåller sin uppfattning att en schablonberäknad nationell skolpeng inte ger de grundläggande förutsättningarna för att kraven på en likvärdig skola av hög kvalitet för alla elever skall kunna uppfyllas. Resurser till skolans verksamhet måste fördelas med utgångspunkt i de behov som enskilda elever, olika grupper av elever och skolor faktiskt har. Utskottet finner det därför inte rimligt att införa en central resursfördelning.

Vänsterpartiet begär i motion 2000/01:Ub274 yrkande 3 att skollagen ändras så att **varje kommun blir skyldig att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola** till de elever som inte vill gå i fristående skolor. Enligt motionärerna börjar utvecklingen i vissa kommuner när det gäller fristående skolor nu att närma sig den punkt, där det blir svårt eller omöjligt att välja en kommunal skola. Det borde vara en rättighet för alla barn och ungdomar, som så önskar, att få gå i kommunal skola.

U t s k o t t e t vill med anledning av motionsyrkandet anföra följande.

Enligt 1 kap. 1 § skollagen (1985:1100) anordnar det allmänna utbildning för barn och ungdomar i form av förskoleklass, grundskola och vissa motsvarande skolformer samt gymnasieskola. För var och en som enligt skollagen har rätt att gå i grundskolan skall hemkommunen sörja för att sådan utbildning kommer till stånd (4 kap. 5 §). Denna skyldighet skall normalt fullgöras

genom att hemkommunen anordnar grundskola i den omfattning som krävs för att bereda utbildning åt samtliga i kommunen som har rätt till sådan.

Utskottet ser det som angeläget att betona att kommunen måste ha faktiska möjligheter att ta ett övergripande ansvar för utbildningen av barn och ungdomar i kommunen. Rätten att välja skola får inte inskränka sig till en rätt att endast välja en fristående skola.

Utskottet har erfarit att frågan om vilka konsekvenser det ökande antalet fristående skolor kan få för kommunernas möjligheter att tillhandahålla kommunala skolor behandlas i Utbildningsdepartementets arbetsgrupp för frågor om fristående skolor. Förslag från arbetsgruppen beräknas föreligga inom kort.

Motionsyrkandet bör avslås med hänvisning till det anförda.

Villkoren för fristående skolor

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om fristående skolor finns i 9 kap. skollagen (1985:1100). Huvuddragen i nu gällande regler om villkoren för dessa skolor beslutades av riksdagen hösten 1996 och började tillämpas den 1 juli 1997 (prop. 1995/96:200, bet. 1996/97:UbU4, rskr. 1996/97:14). De innebär i korthet följande. Skolplikt kan fullgöras i en fristående skola som motsvarar grundskolan, om den är godkänd av Skolverket. För godkännande krävs att skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot dem som grundskolan skall förmedla samt att skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Skolan skall vara öppen för alla barn, med undantag för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan.

Skolverket skall vidare förklara en godkänd fristående grundskola berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner, såvida inte skolans verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen. Hemkommunens bidrag skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna grundskolor. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag till den fristående skolan för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

En konsekvens av bidragsreglerna är att en fristående skola som har elever från flera olika kommuner kan få skiftande bidragsbelopp från dessa, beroende dels på elevernas skilda behov, dels på hemkommunernas olika grunder för fördelningen av resurser till sina egna skolor.

Fristående skolor på gymnasienivå skall också av Skolverket förklaras berättigade till bidrag från elevernas hemkommuner, såvida inte en skolas verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den

kommun där skolan är belägen eller i närliggande kommuner. Det förutsätts att skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de som gymnasieskolan skall förmedla på nationella eller specialutformade program, att skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet samt att skolan står öppen för alla ungdomar, med motsvarande inskränkning som gäller för fristående grundskolor i fråga om omfattande behov av särskilt stöd.

Om den fristående gymnasieskolan inte kommer överens om annat med elevernas hemkommuner, skall kommunerna till skolan betala det belopp per elev och program som regeringen har föreskrivit i bilaga till förordningen om fristående skolor (1996:1206, senast ändrad 2000:1174). Beloppen beräknas utifrån en årlig redovisning från Skolverket av kommunernas kostnader per gymnasieprogram. Genom att beloppen bygger på medianvärden för riket kan ersättningen till de fristående gymnasieskolorna för vissa kommuner överstiga och för andra kommuner understiga kommunens egna kostnader för motsvarande utbildning.

Motioner och utskottets ställningstagande

I flera motioner framläggs krav på ändringar i **villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor**. Några motioner syftar till mer generösa regler; i andra motioner yrkas att reglerna skall göras mer restriktiva.

Folkpartiet anser i motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 18 och 2000/01:Ub236 yrkande 25 att lagregler för fristående skolor måste utformas så att kommunalt godtycke inte tillåts vara avgörande för om en fristående skola skall godkännas eller inte, och reglerna för bidrag måste bli så tydliga att olika kommuner inte kan ge dessa helt skilda tolkningar.

Enligt Kristdemokraterna i motion 2000/01:Ub331 yrkande 9, som rör gymnasieskolan, kan bidragssystemet förenklas. Regeringen lägger i program för program fast en lägsta nivå för vad kommunerna är skyldiga att betala till de fristående gymnasieskolorna. Det naturliga vore, menar Kristdemokraterna, att samma ersättning utgick till de fristående gymnasieskolorna som till de offentliga.

Vänsterpartiet, däremot, vill i motion 2000/01:Ub274 yrkande 2 att ett krav för att Skolverket skall godkänna en fristående skola som bidragsberättigad skall vara att kommunen i fråga tillstyrker ett sådant beslut. Skollagen bör ändras i enlighet härmed. Motionärerna hänvisar till att kommunerna har ansvaret för skolans organisation och ekonomi, medan staten styr genom nationella måldokument och tillsyn. I ett sådant system är det enligt deras mening orimligt att en fristående skola skall kunna drivas i en kommun mot kommunens egen vilja.

Liknande åsikter uttalas i motion 2000/01:Ub301 (s), nämligen att det finns skäl att stärka kommunernas inflytande så att etableringen av fristående skolor inte leder till ökad segregation och ökade kostnader för skolverksamheten. I motion 2000/01:Ub347 (s) understryks att kommunernas synpunkter i

samband med etablering av fristående skolor måste tillmätas större tyngd (yrk. 1). Vid bedömningen av bidraget till en fristående skola måste hänsyn tas till kommunens övergripande ansvar för alla elevers skolgång. En rättvis fördelning innebär därför med nödvändighet en viss avräkning av bidragsbeloppet (yrk. 2). Även i motion 2000/01:Ub334 (s) begärs ändringar i reglerna för fristående skolor. Fristående gymnasieskolor bör tilldelas bidrag som utgår från kostnaden per elev i den aktuella kommunen, och kommunen bör ha ett avgörande inflytande i frågan om en fristående gymnasieskola skall godkännas eller inte. Motionärerna anser också att det bör utvärderas hur de nya skolformerna påverkar integrationssträvandena i samhället.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

Kommittén för uppföljning av resursfördelning till fristående grundskolor, Fristkommittén, har haft i tilläggsuppdrag att utreda ekonomiska och andra konsekvenser av det snabbt växande antalet fristående gymnasieskolor. Fristkommittén avlämnade den 21 januari 2001 sitt betänkande *Fristående gymnasieskolor – hot eller tillgång?* (SOU 2001:12). I betänkandet föreslås bl.a. att Skolverket i sin bedömning vid beslut om en ny fristående gymnasieskolas bidragsberättigande skall ta betydande hänsyn till elevutveckling och lokalmarknad i lägeskommunen och närliggande kommuner. Vid beslut om bidragsberättigande för flera nya fristående gymnasieskolor samtidigt i en kommun skall verket också ta hänsyn till kommunens omställningsbehov. Nuvarande bidragssystem behålls med en av statsmakten fastställd prislista som gäller om inte skolan och kommunen kommer överens om annat. Kommunerna ges möjlighet att reducera det föreslagna bidragsbeloppet med högst 5 % för att kompensera för den fristående skolans möjlighet att optimera sin organisation.

Enligt vad utskottet erfarit utreds frågor rörande Skolverkets prövning av fristående grundskolors rätt till bidrag och kommunernas inflytande på denna prövning inom Utbildningsdepartementets arbetsgrupp för frågor om fristående skolor. Arbetsgruppen skall inom kort lämna sitt förslag. Avsikten är att detta förslag jämte Fristkommitténs förslag efter beredning skall ligga till grund för en proposition om fristående skolor under hösten 2001.

Enligt motion 2000/01:Ub261 (s) finns det skäl att följa upp utvecklingen av fristående skolor. I en sådan uppföljning är det särskilt viktigt att se över om **fristående skolor** som drivs **på konfessionell grund** lever upp till läroplanens skrivningar om skolans värdegrund, anför motionären. I motion 2000/01:Ub340 (s) ifrågasätts om t.ex. vissa religiösa samfund skall beviljas rätten att undervisa i religionskunskap. Motionären anser att en utvärdering av de fristående skolorna bör göras, vari bör ingå i att se över reglerna för hur tillstånd beviljas utifrån skolornas möjligheter att bedriva undervisning i enlighet med uppsatta mål.

U t s k o t t e t hänvisar till att enligt gällande regler i skollagen skall fristående skolor, såväl på grundskolenivå som på gymnasienivå, svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet (9 kap. 2 och 8 §§). I samma lagrum stadgas att en fri-

stående skola, inom ramen för den gemensamma värdegrunden, får ha en konfessionell inriktning. I förarbetena till bestämmelserna underströk regeringen att Skolverket i sin tillsyn av fristående skolor särskilt bör ge akt på om skolan bedriver sin verksamhet i enlighet med skollagens och läroplanernas värdegrund och allmänna mål (prop. 1995/96:200 s. 57). Om Skolverket finner att undervisningen i den fristående skolan inte lever upp till dessa krav, skall beslutet om godkännande respektive rätten till bidrag återkallas.

Skolverket har i rapporten *Barn mellan arv och framtid* (dnr 97:810) redovisat ett regeringsuppdrag att kartlägga fristående skolor med inriktning mot en avgränsad grupp inom det svenska samhället och att analysera de problem som kan vara förknippade med en sådan inriktning. Rapporten, som bygger på ett begränsat urval av skolor, pekar på flera allvarliga frågetecken kring vissa av de studerade skolorna. För de muslimska skolornas del t.ex. visar utredningen på ett problem med utbildningens kvalitet, som på sikt kan försvåra elevernas integration i det svenska samhället. Detta ger anledning för verket att i sin tillsyn ägna stor uppmärksamhet åt hur läroplanens värdegrund och allmänna mål efterlevs. I rapporten framhålls att det även framgent bör vara tillräckligt att Skolverket följer upp, utvärderar och tillser dessa skolor.

Med det anförda föreslår utskottet avslag på motionerna.

Vänsterpartiet anmärker i motion 2000/01:Ub274 yrkande 4 att de fristående gymnasieskolorna i dag i praktiken har riksrekrytering på alla sina program. Motsvarande möjlighet har kommunala gymnasieskolor endast om regeringen klassat program som riksrekryterande. Om en elev går på en fristående gymnasieskola någonstans i Sverige, måste hemkommunen betala för eleven enligt en statlig prislista som följer genomsnittskostnaden i riket för respektive program. Platserna i de fristående skolorna kan alltså bli dyrare än i kommunens egna skolor, om kommunen har lägre kostnader per elev än riksgenomsnittet. Motionärerna föreslår att samma **grunder för riksrekrytering** skall gälla för fristående gymnasieskolor som för kommunala gymnasieskolor.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet med hänvisning till pågående utredning.

Gymnasiekommittén 2000 skall enligt direktiven utreda det långsiktiga behovet av systemet med riksrekryterande utbildningar (dir. 2000:35). Vidare skall kommittén utreda och lämna förslag om hur den interkommunala ersättningen skall beräknas för riksrekryterande utbildningar samt överväga hur strukturen i förslagen kan ge incitament till samverkan mellan kommuner. Kommittén skall redovisa uppdraget senast den 30 april 2002.

Fristkommittén har enligt tilläggsdirektiven haft att överväga om det är möjligt att tillämpa samma grunder för riksrekrytering till gymnasieutbildning oavsett huvudman. Kommittén föreslår i sitt betänkande (SOU 2001:12) att den pågående gymnasieutredningen avvaktas liksom utvecklingen i de regioner där en övergång till fritt val börjat praktiseras.

I motion 2000/01:Ub212 (m) yrkande 4 hävdas att **momsreglerna missgynnar fristående skolor**. Motionären anför att tjänsteproduktion i skolverksam-

heten är momsbefriad. Det innebär att den moms som betalas vid t.ex. inköp av material inte kan dras av mot utgående moms. Kommunala skolor får dock ersättning för sådana momskostnader, vilket däremot fristående skolor sällan får.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandet.

Kommittén för uppföljning av resursfördelning till fristående grundskolor, Fristkommittén, tog upp kommunernas utbetalning av momsersättning till skolorna i sitt betänkande *Likvärdiga villkor?* (SOU 1999:98 s. 43). Av betänkandet framgår att kommunerna har rätt att erhålla en statlig momsersättning om 6 % av skolbidraget. Syftet med denna ersättning är att täcka de merkostnader som följer av att t.ex. en fristående skola inte har samma rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt som kommunerna på grund av skillnad i huvudmannaskap. Kommunerna skall beakta de fristående grundskolornas rätt till momskompensation på de områden som är momspliktiga. Kommittén konstaterade att kommunerna handskades olika med denna fråga. Kommittén föreslog därför att momsbidraget skulle redovisas separat för att möjliggöra en bedömning av ersättningens storlek.

Genom en ändring (2000:1107) i förordningen (1996:1206) om fristående skolor har två nya paragrafer införts, 1 kap. 4 a § och 1 a kap. 8 a §, vari föreskrivs att en kommun som lämnar bidrag för en elev i en fristående grundskola eller förskoleklass skall för skolan kunna redovisa hur stor andel av bidraget som är ersättning för kostnader för lokaler respektive mervärdesskatt. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 2001.

När det gäller en fristående gymnasieskola skall kommunerna till skolan betala det belopp per elev och program som regeringen har föreskrivit i en bilaga till förordningen (1996:1206) om fristående skolor (bilagan senast ändrad 2000:1174). I beloppen ingår ersättning för sådan ingående mervärdesskatt som skolan saknar avdragsrätt för.

Frågan om **mottagande** i fristående skola av **elever i behov av särskilt stöd** tas upp i tre motioner.

Kristdemokraterna anser i motion 2000/01:Ub321 bl.a. att alla elever, oberoende av föräldrarnas ekonomi, eget handikapp eller andra särskilda behov skall kunna välja en fristående skola. Skolan skall garanteras en lägsta grundnivå för ersättning och därutöver kompenseras för särskilda åtaganden.

Enligt motion 2000/01:Ub285 (s) bör riksdagen göra ett uttalande om att fristående skolor skall vara öppna även för elever i behov av särskilt stöd. Motionärerna menar att lika villkor skall gälla för barn med funktionshinder som för andra barn, när det gäller valfrihet.

Också i motion 2000/01:Ub290 (s) påtalas att barn som har stora fysiska funktionshinder eller barn som är utvecklingsstörda inte har samma möjlighet att välja en fristående skola som andra barn har. Motionären begär att bestämmelsen i 9 kap. 2 § skollagen ändras så att fristående skolor skall vara öppna även för dessa barn.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandena med hänvisning till följande.

Enligt 9 kap. 2, 8 och 8 b §§ skollagen skall en fristående skola stå öppen för alla barn respektive ungdomar som enligt skollagen har rätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet. Undantag får endast göras för sådana barn respektive ungdomar vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan.

Möjligheten för en fristående skola att neka att ta emot en elev under vissa förutsättningar motsvarar vad som, enligt 4 kap. 6 § skollagen, gäller vid placeringen av elever vid en kommuns olika skolenheter. En skola kan när det gäller barn med särskilda behov ha svårt att ta emot barnet som elev. För att skolan skall få neka en elev tillträde måste dock svårigheten vara betydande. Det kan vara fråga om att skollokaler måste förändras eller att det behövs extra personal för eleven. Om kommunen är beredd att betala för det särskilda stödet kan den fristående skolan inte återöppna ekonomiska svårigheter som skäl för att vägra ta emot en elev.

Utskottet har inhämtat att det i dag finns ca 35 fristående skolor som har karaktären av skoldaghem/behandlingshem och som riktar sig till en begränsad elevgrupp. I praktiken har det faktum att skolorna riktar sig till en avgränsad elevgrupp inte ansetts strida mot principen om att en fristående skola skall vara öppen för alla.

I motion 2000/01:N326 (kd) yrkande 9 efterfrågas möjligheter till särskild dispens från lägsta **elevantal vid start av fristående skola** i glesbygdsområden, för att rädda byskolan från att stängas på grund av vikande elevunderlag.

U t s k o t t e t erinrar om att Skolverket redan enligt gällande regler har möjlighet att ge dispens. Som en av förutsättningarna för att en fristående skola skall godkännas gäller enligt skollagen att skolan har minst 20 elever, om det inte finns särskilda skäl för ett lägre elevantal (9 kap. 2 §).

Motionsyrkandet bör avslås med det anförda.

Kristdemokraterna anser i motion 2000/01:Ub319 yrkande 3 att Skolverket skall vara **tillståndsmyndighet för fristående skolor för elever med funktionshinder** och inte, som beslutats, Specialskolemyndigheten.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandet.

Enligt 9 kap. 1 § tredje stycket skollagen, i dess lydelse från den 1 juli 2000, skall ärenden om godkännande av fristående skolor som motsvarar specialskolan prövas av styrelsen för specialskolan. I propositionen *Elever med funktionshinder – ansvar för utbildning och stöd* (prop. 1998/99:105), där denna lagbestämmelse var aktuell, anmälde regeringen att det finns skäl att analysera huruvida lagbestämmelserna för de olika skolformerna skall harmoniseras, så att Skolverket ansvarar för godkännande även av fristående specialskolor. Regeringen avsåg att återkomma till riksdagen efter beredning av frågan. Enligt uppgift från Utbildningsdepartementet är beredningen av denna fråga inte avslutad.

Lärare vid fristående skolor, m.m.

Vänsterpartiet påpekar i motion 2000/01:Ub274 yrkande 1 att Skolverket i sin uppföljning visat att andelen obehöriga lärare är betydligt högre i de fristående skolorna än i de kommunala. Med tanke på att alltfler elever nu går i fristående skolor, är det enligt motionärerna rimligt att samma krav på pedagogisk kompetens ställs på **lärare vid fristående skolor** som på lärare i det offentliga skolväsendet. Regeringen bör lägga fram förslag om en sådan ändring i skollagen.

Liknande synpunkter förs fram i motion 1999/2000:Ub248 (s), nämligen att skollagen bör ändras så att samma krav på behörighet gäller för lärare vid fristående skolor som för lärare inom den allmänna skolan.

I motion 2000/01:Ub212 (m) yrkande 2, däremot, framhålls betydelsen av att varje skola har rätt att anställa den person de tycker är mest lämpad som lärare. Genom att ”öppna” läraryrket för personer med olika slags utbildningar och erfarenheter, öppnar man för en utveckling av lärarrollen och därmed för förnyelse av skolan, menar motionären.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

Enligt 2 kap. 3 § skollagen (1985:1100) är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Någon motsvarande bestämmelse om att lärare vid fristående skolor skall ha en formell lärarutbildning finns inte. Dock uttalades i propositionen *Fristående skolor m.m.* (prop. 1995/96:200) att stor vikt bör fästas vid kraven på lärares kompetens. Kraven på kvalitet i utbildningen är lika höga för fristående som för offentliga skolor. I propositionen betonades även att bristande lärarkompetens kan leda till att en fristående skolas godkännande respektive rätt till bidrag återkallas.

Utskottet har inhämtat att frågan om införande i skollagen av krav på kompetens hos lärare vid fristående skolor övervägs inom Utbildningsdepartementets särskilda arbetsgrupp för frågor om fristående skolor. Arbetsgruppen beräknar kunna lägga fram sina förslag inom kort.

I motion 2000/01:Ub299 (s) betonas behovet av **lagregler till skydd för personal vid fristående skolor**, motsvarande lex Maria och lex Sara inom vården och omsorgen. Enligt motionären kan också anställda vid fristående skolor riskera att förlora sitt arbete om de avslöjar missförhållanden på den skola där de arbetar.

U t s k o t t e t anser att det finns ett demokratiskt värde i att förhållanden vid offentligt finansierade verksamheter kan diskuteras öppet.

Frågan om yttrande- och meddelarfrihet för anställda i verksamheter med anknytning till det allmänna har utretts av en särskild utredare. Denne har i februari 2001 avlämnat promemorian *Yttrandefrihet för privatanställda* (Ds

2001:9), vari läggs fram ett förslag till lag om skydd för privatanställdas yttrandefrihet. Enligt lagförslaget skall en arbetsgivare inte få ingripa mot en arbetstagare för att han eller hon har utnyttjat tryck- och yttrandefriheten i fråga om åsikter och upplysningar om bl.a. förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och utbildning för barn och ungdom som avses i skollagen (1985:1100). Arbetsgivaren får inte heller efterforska vem som har utnyttjat tryck- och yttrandefriheten. Förslaget i promemorian skall nu remissbehandlas.

Med hänvisning till det anförda bör riksdagen avslå motionsyrkandet.

Regler i övrigt

Moderata samlingspartiet anser i motion 2000/01:Ub282 yrkande 1 att fristående skolor skall vara öppna för alla barn och ungdomar. Moderaterna menar dock att det måste vara möjligt att godkänna särskilda **antagningsregler vid fristående grund- och gymnasieskolor**. I ett mer mångfasetterat skolsystem blir det fyrkantigt att endast tillåta genomsnittsbetyg som urvalsgrund. Regelverket bör ses över i detta avseende, och nya kriterier för antagning bör tas fram som underlag för Skolverkets prövning. Verkets godkännande skall vara en förutsättning även i fortsättningen.

U t s k o t t e t vill med anledning av motionsyrkandet anföra följande.

För fristående grundskolor gäller enligt förordningen (1996:1206) om fristående skolor att hänsyn får tas till färdighetsprov vid antagningen, om utbildningen kräver att de sökande har speciella färdigheter i musik eller dans (1 a kap. 3 §). I övrigt får tester eller prov inte utgöra villkor för att bli antagen till en skola.

Enligt 2 kap. 3 § samma förordning gäller för fristående gymnasieskolor att bestämmelserna om urval i 6 kap. gymnasieförordningen (1992:394) skall tillämpas. I denna senare förordning sägs att vid urvalet kan hänsyn tas, förutom till betygen, till ett färdighetsprov eller ett intyg om färdigheterna, om en utbildning inom det estetiska området kräver att den sökande har speciella färdigheter, såsom t.ex. i musik (6 kap. 7 §).

Utskottet kan inte ställa sig bakom förslaget om införande av andra särskilda urvalsgrunder. Utskottet vill värna den sammanhållna grundskolan och ser inget behov av att tidigt försöka särskilja barn med vad som brukar kallas särskilda begåvningsprofiler. Det kan tvärtom hämma barns allsidiga utveckling om samhället tidigt sorterar in dem i ett särskilt fack. Grundskolans tanke är att alla barn skall ges förutsättningar att utveckla alla sidor av sin personlighet och olika förmågor.

Motionsyrkandet bör avslås av riksdagen med det anförda.

I motion 2000/01:Ub282 yrkande 3 föreslår Moderaterna att Skolverket ges i uppdrag att undersöka **förekomsten av elevavgifter** och motsvarande i den offentliga skolan samt analysera de fristående skolornas erfarenheter av avgiftsregler.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

Fristkommittén föreslår i sitt betänkande *Fristående gymnasieskolor – hot eller tillgång?* (SOU 2001:12) att ett villkor för att en fristående gymnasieskola skall ha rätt till kommunala bidrag är att skolan i likhet med kommunala gymnasieskolor följer 5 kap. 21 § skollagen. Där föreskrivs att utbildningen i gymnasieskolan skall vara avgiftsfri för eleverna. De skall utan kostnad ha tillgång till böcker, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Huvudmannen får dock besluta att eleverna skall hålla sig med enstaka egna hjälpmedel. I verksamheten får också förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

I avvaktan på beredningen inom Regeringskansliet av Fristkommitténs förslag finner utskottet inte skäl att förorda att ett sådant uppdrag ges till Skolverket som Moderaterna begärt.

Centerpartiet understryker i motion 2000/01:Ub239 yrkande 6 att **reglerna för betyg** skall vara lika, oavsett om skolan är fristående eller kommunal. Detta bör ges regeringen till känna.

U t s k o t t e t föreslår avslag på motionsyrkandet.

Yrkandet är tillgodosett genom en ändring fr.o.m. den 1 januari 2001 i förordningen (1996:1206) om fristående skolor (1 a kap. 7 §). Den innebär att en fristående skola som har fått medgivande av Skolverket att anordna provning och utfärda betyg är skyldig att tillämpa bestämmelserna i 7 kap. grundskoleförordningen (1994:1194) respektive 7 kap. särskoleförordningen (1995:206) om betyg m.m.

Frågor rörande **rätten till skolskjuts m.m.** tas upp i ett par motioner.

I motion 2000/01:Ub308 (kd, m) påpekas att ett ökat utnyttjande av möjligheten att välja annan grundskola, kommunal eller fristående, än den som kommunen anvisat kommer att innebära fler skolresor än tidigare. För att det fria valet av skola skall förverkligas måste ett system skapas som ger alla elever lika rätt att nå sin skola, oavsett om det är skolan i närområdet eller en annan skola inom rimligt pendlingsavstånd (yrk. 1). Motionärerna anser vidare att en elev som aktivt valt annan skola skall erhålla samma ekonomiska reseförmån som om eleven valt anvisad skola. Grundskoleelev skall ha samma möjlighet som elev i gymnasieskola att få ekonomiskt stöd till skoltransporten (yrk. 2).

Enligt motion 2000/01:Ub257 (kd) kan det sättas i fråga om det finns en reell valfrihet, om valet av en annan skola än den kommunala innebär betydansefulla skolskjutskostnader för den enskilde. Motionären åsyftar att särskolebarn som väljer en fristående särskola skall få behålla rätten till skolskjuts.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen har kommunen skyldighet att sörja för att skolskjuts anordnas åt elever i grundskolan om det behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållandena, funktionshinder hos en elev eller någon annan särskild omständighet. Skyldigheten omfattar dock inte elever som väljer en annan kommunal skola än den som kommunen annars skulle ha placerat dem i. Motsvarande gäller även, enligt 6 kap. 6 § skollagen, vid val

av en annan särskola än den som kommunen annars skulle ha placerat eleven i, om något önskemål om en viss skola inte framställts. Kommunen har heller ingen skyldighet att anordna skolskjuts för elever som väljer en fristående skola.

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden liknande de nu aktuella. Utskottet anförde då att det skulle föra mycket långt och kunna åsamka kommunerna stora kostnader, om skyldigheten att sörja för skolskjuts utvidgades till att gälla även elever som väljer annan skola än den som kommunen annars skulle ha anvisat (bet. 1996/97:UbU4). Utskottet tillade att ingenting hindrar en kommun från att åta sig att stå för skolskjuts till en elev i en fristående grundskola, om kommunen finner det skäligt t.ex. därför att den närmaste kommunala skolan är så belägen att eleven, om han eller hon hade gått där, skulle ha varit berättigad till skolskjuts. Detta är fortfarande utskottets uppfattning.

Lagen (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor gäller kostnaderna för elevresor för en elev som har rätt till studiehjälp. Hemkommunen skall svara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan om färdvägen är minst sex kilometer. Detta gäller oberoende av om eleven går i en offentlig eller fristående gymnasieskola. Utskottet är av nyss anförda skäl inte berett att förorda att samma ersättning för resor skall utgå till elever i den obligatoriska skolan.

Övriga frågor

Enligt motion 2000/01:Ub504 (s) är det viktigt att förbättra möjligheterna för **nationella minoriteter** i Sverige att starta egna **fristående förskolor**. Motionärerna framhåller särskilt att situationen för sverigefinska barn i förskoleåldern har försämrats under senare år i många kommuner. Regeringen bör därför kontinuerligt informera kommunerna om deras ansvar för att intentionerna i den nationella minoritetspolitiken efterlevs.

U t s k o t t e t instämmer med motionärerna i vikten av att de nationella minoriteternas rättigheter till eget språk och egen kultur främjas. Enligt skollagen 2 a kap. 13 och 17 §§ är det kommunen som ger tillstånd till fristående förskola och som bestämmer om bidrag till enskild förskoleverksamhet. Utskottet utgår från att kommunerna så långt möjligt tar sitt ansvar för att underlätta förskoleverksamhet i olika driftsformer för barn som tillhör nationella minoriteter. Riksdagen bör inte göra något särskilt uttalande i frågan utan avslå motionen.

I motion 2000/01:Ub310 (m) framhålls att reglerna för bidrag till fristående skolor också bör omfatta **svenska skolor i utlandet**. Motionären anmärker att barn till föräldrar som vistas utomlands på grund av funktionshinder inte är behöriga att tas emot i de svenska utlandsskolorna. Det finns heller inte någon laglig rätt för skolpliktiga barn att ta med sig den skolpeng som de har rätt till

i Sverige. Enligt motionären bör Skollagskommittén se över de regler som gäller för svenska utlandsskolor.

U t s k o t t e t anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

Enligt förordningen (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlands-svenska barn och ungdomar lämnas statsbidrag till huvudmannen för en svensk utlandsskola, distansundervisning, kompletterande svensk undervisning och undervisning vid utländsk skola (internationell skola). Som villkor för att statsbidrag skall utgå för elev gäller att minst en av elevens vårdnadshavare är svensk medborgare och att minst en av dem vistas i utlandet antingen på grund av tjänstgöring vid en svensk myndighet, internationell organisation eller vid visst företag eller för att han eller hon bedriver studier eller forskning, kulturarbete eller verksamhet i utlandet som i övrigt bedöms väsentlig för det svenska samhället. Skolverket får medge att även andra elever får räknas med, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till sociala förhållanden.

Utskottet erinrar om att till fristående skolor utgår bidrag från elevernas hemkommuner enligt ett annat regelsystem.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Rätten att välja skola, m.m. (punkterna 1 och 14)

– m, fp

av Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 1 och 14 borde ha följande lydelse:

1. Rätten att välja skola

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub205 yrkandena 4 och 6, 2000/01:Ub212 yrkandena 1 och 3 och 2000/01:Ub260 yrkande 10 samt avslår motionerna 2000/01:Ub213 yrkande 4 och 2000/01:Ub303.

14. Antagningsregler vid fristående skolor

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub282 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi är övertygade om att kvaliteten i skolan bäst främjas om skolor med olika inriktningar, arbetssätt och huvudmän kan verka sida vid sida. Alla elever måste ha **rätt att välja den skola** där eleven kan finna sig till rätta. Att kunna välja skola, kommunal eller fristående i hemkommunen eller i en annan kommun, är viktigt för att eleven skall känna motivation och entusiasm inför sitt lärande och sin utveckling. Ett fritt skolval driver på utvecklingen mot att varje skola anstränger sig för att vara så bra som möjligt för eleverna, oavsett om det är en kommunal skola eller en fristående skola. Vi föreslår att riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub205 yrkandena 4 och 6, 2000/01:Ub212 yrkandena 1 och 3 och 2000/01:Ub260 yrkande 10.

Det är vår uppfattning att fristående skolor skall vara öppna för alla barn och ungdomar. Samtidigt menar vi att det måste vara möjligt att godkänna särskilda **antagningsregler vid fristående grund- och gymnasieskolor**. I ett mer mångfasetterat skolsystem blir det fyrkantigt att endast tillåta genomsnittsbetyg som urvalsgrund. Vi föreslår, i likhet med vad som anförs i motion 2000/01:Ub282 yrkande 1, att regelverket ses över i detta avseende och att nya kriterier för antagning tas fram som underlag för Skolverkets prövning.

Verkets godkännande skall vara en förutsättning även i fortsättningen. Vi anser att riksdagen bör bifalla motionsyrkandet.

2. Fritt val av gymnasieskolans program, m.m. (punkterna 2 och 9) – m, kd, c, fp

av Beatrice Ask (m), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Erling Wälivaara (kd), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 2 och 9 borde ha följande lydelse:

2. Fritt val av gymnasieskolans program m.m.

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 26, 2000/01:Ub331 yrkande 11, 2000/01:Ub808 yrkande 2 och 2000/01:Sf611 yrkande 14.

9. Mottagande i fristående skola av elev i behov av särskilt stöd

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub321 samt avslår motionerna 2000/01:Ub285 och 2000/01:Ub290.

Ställningstagande

Enligt vår mening måste valfriheten i gymnasieskolan öka. Det är orimligt med en ordning som innebär att bostadsadressen är avgörande för antagning till en gymnasieskola. Ett **fritt val av program eller inriktning inom gymnasieskolan** bör tillåtas såväl inom en kommun som mellan olika kommuner. Skollagen bör ändras så att en elevs hemkommun blir skyldig att betala ersättning för elevens gymnasieutbildning i annan kommun, också om utbildningen erbjuds i hemkommunen. En ökad konkurrens mellan gymnasieskolor stimulerar till att skapa skolor med en attraktiv profil. Vi anser att riksdagen bör bifalla motionsyrkandena.

Alla elever skall enligt vår mening ges lika goda förutsättningar att fritt välja skola. Bestämmelsen att kommunen i vissa fall inte skall vara skyldig att lämna bidrag för **elever i behov av särskilt stöd i fristående skola** bör därför ändras. Kommunerna bör ersätta fristående skolor som tar emot elever i behov av särskilt stöd för det särskilda åtagande detta innebär. Vad vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub321.

3. Införandet av en nationell skolpeng, m.m. (punkterna 3, 8 och 15) –m

av Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 3, 8 och 15 borde ha följande lydelse:

3. Införandet av en nationell skolpeng

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub205 yrkandena 1–3, 2000/01:Ub213 yrkande 5, 2000/01:Sk1025 yrkande 5 och 2000/01:So303 yrkande 6 samt avslår motion 2000/01:Ub205 yrkande 5.

8. Momsregler för fristående skolor

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub212 yrkande 4.

15. Förekomsten av elevavgifter

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub282 yrkande 3.

Ställningstagande

Utbildningen i grundskolan och gymnasieskolan är en nationell angelägenhet. Vi vill införa ett statligt stöd riktat direkt till skolorna – **en nationell skolpeng** – för att alla skolor skall få resurser på en nationellt jämförbar nivå. Ett fast belopp per elev skall utbetalas direkt till skolorna utifrån antalet inskrivna elever. En sådan nationell skolpeng bidrar till att ge skolorna ökad självständighet och frihet att förfoga över de ekonomiska medlen. Den blir också ett medel för att garantera valfrihet för eleverna. Vi vill betona att en mer generaliserad fördelning av skolresurserna inte utesluter att tillskott av särskilda medel ges för elever i behov av särskilt stöd. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag i enlighet med vad som anförs i motionerna 2000/01:Ub205 yrkandena 1–3, 2000/01:Ub213 yrkande 5, 2000/01:Sk1025 yrkande 5 och 2000/01:So303 yrkande 6.

En fristående skola har inte samma rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt som en kommun har. **Momsreglerna missgynnar** således fristående skolor. Enligt vår mening bör det i skollagen föreskrivas en skyldighet för kommunerna att utge momsersättning till fristående skolor. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2000/01:Ub212 yrkande 4 tillkännage för regeringen som sin mening.

Vi ställer oss bakom vad som anförs i motion 2000/01:Ub282 yrkande 3 om att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att undersöka **förekomsten av elevavgifter** eller motsvarande ekonomiska bidrag från föräldrar med barn i den offentliga skolan, som underlag för fortsatt debatt om skolans kostnader.

Erfarenheterna av avgiftsregler ur de fristående skolornas perspektiv bör också analyseras. Riksdagen bör bifalla motionsyrkandet.

4. Skyldighet att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola, m.m. (punkterna 4, 5, 7 och 12)

– v

av Britt-Marie Danestig (v) och Lennart Gustavsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 4, 5, 7 och 12 borde ha följande lydelse:

4. Skyldighet att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub274 yrkande 3.

5. Villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub274 yrkande 2 samt avslår motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 18, 2000/01:Ub236 yrkande 25, 2000/01:Ub301, 2000/01:Ub331 yrkande 9, 2000/01:Ub334 och 2000/01:Ub347.

7. Lika grunder för riksrekrytering oavsett huvudman

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub274 yrkande 4.

12. Lärare vid fristående skolor

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub274 yrkande 1 samt avslår motionerna 1999/2000:Ub248 och 2000/01:Ub212 yrkande 2.

Ställningstagande

Utvecklingen i vissa kommuner när det gäller fristående skolor börjar nu att närma sig den punkt där det blir svårt eller omöjligt att välja en kommunal skola. Vi menar att det är en fullständigt orimlig konsekvens. Det borde vara en rättighet för alla barn och ungdomar, som så önskar, att få gå i en kommunal skola. Vi föreslår, i likhet med yrkande 3 i motion 2000/01:Ub274, att skollagen ändras så att **varje kommun blir skyldig att tillhandahålla kommunal grundskola och gymnasieskola** till de elever som inte vill gå i fristående skolor. Riksdagen bör hos regeringen begära förslag till en sådan ändring i skollagen.

Vi vill att en vetorätt införs för kommunen vid **godkännandet av en ny fristående skola**. Det innebär att ett krav för att Skolverket skall godkänna en fristående skola som bidragsberättigad skall vara att kommunen i fråga till-

styrker ett sådant beslut. Riksdagen bör hos regeringen begära förslag till ändring av skollagen i enlighet med motion 2000/01:Ub274 yrkande 2.

De fristående gymnasieskolorna har i dag i praktiken riksrekrytering på alla sina program. Motsvarande möjlighet har kommunala gymnasieskolor endast om regeringen klassat programmet som riksrekryterande. Om en elev väljer att gå på en fristående gymnasieskola någonstans i Sverige, måste hemkommunen betala för eleven enligt en statlig prislista som följer genomsnittskostnaden i riket för respektive program. Detta gäller även om kommunen i sina egna skolor har lägre kostnader per elev än riksgenomsnittet. Vi föreslår att samma **grunder för riksrekrytering** skall gälla för fristående gymnasieskolor som för kommunala. Den fristående skolan skall alltså med vårt förslag ansöka hos regeringen om att få ett program klassat som riksrekryterande. Riksdagen bör bifalla motion 2000/01:Ub274 yrkande 4.

Andelen obehöriga lärare är enligt Skolverket betydligt högre i de fristående skolorna än i de kommunala. Vi menar att det är lärarnas kunskap och pedagogiska kompetens som är grunden för all skolutveckling. Skolverkets uppgifter är därför oroande. Med tanke på att alltfler elever nu går i fristående skolor är det rimligt att samma krav på pedagogisk kompetens ställs på **lärare vid fristående skolor** som på lärare i det offentliga skolväsendet. Riksdagen bör hos regeringen begära förslag till en sådan ändring i skollagen och därmed bifalla motion 2000/01:Ub274 yrkande 1.

5. Villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor (punkt 5) – m, kd, fp

av Beatrice Ask (m), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Erling Wälivaara (kd), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Villkoren för godkännande av och bidrag till fristående skolor

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 18, 2000/01:Ub236 yrkande 25 och 2000/01:Ub331 yrkande 9 samt avslår motionerna 2000/01:Ub274 yrkande 2, 2000/01:Ub301, 2000/01:Ub334 och 2000/01:Ub347.

Ställningstagande

Vi anser att lagregler för fristående skolor måste utformas så att kommunalt godtycke inte tillåts vara avgörande för om en **fristående skola skall godkännas** eller inte. Reglerna om att en fristående skola inte skall förklaras **berättigad till bidrag**, eller mista bidrag, om dess verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i lägeskommunen skapar

också utrymme för kommunalt godtycke. Det är vår bestämda uppfattning att de fristående grundskolorna i skollagen måste garanteras en lägsta grundnivå för ersättning och därutöver kompenseras för särskilda åtaganden. Resurstilldelningssystemet måste göras mer enhetligt för såväl fristående grundskolor som fristående gymnasieskolor. Reglerna för ekonomisk ersättning måste bli så tydliga att helt skilda tolkningar i kommunerna inte är möjliga. Riksdagen bör med bifall till motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 18, 2000/01:Ub236 yrkande 25 och 2000/01:Ub331 yrkande 9 hos regeringen begära sådana ändringar i skollagen.

6. Tillståndsmyndighet för fristående skolor som motsvarar specialskolan (punkt 11) – kd, fp

av Yvonne Andersson (kd), Erling Wälivaara (kd) och Ulf Nilsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Tillståndsmyndighet för fristående skolor som motsvarar specialskolan

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub319 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi föreslår att Skolverket skall vara **tillståndsmyndighet för fristående skolor som motsvarar specialskolan** och inte, som beslutats, Specialskolemyndigheten. Med en sådan ändring blir Skolverket tillstånds- och tillsynsmyndighet för samtliga fristående skolor. Det finns enligt vår uppfattning ingen anledning till särbehandling av skolor för funktionshindrade. Riksdagen bör bifalla motionsyrkandet.

7. Rätten till skolskjuts m.m. (punkt 17) – kd

av Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

17. Rätten till skolskjuts m.m.

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub257 samt avslår motion 2000/01:Ub308 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Kommunen är inte skyldig att sörja för skolskjuts för elever som väljer en annan skola än den som kommunen annars skulle ha placerat dem i. Motsvarande gäller även för sarskoleelever vid val av en annan sarskola. Det kan sättas i fråga om det finns en reell valfrihet, om valet av en annan skola än den kommunala innebär betydande skolskjutskostnader för den enskilde. Bestämmelserna om rätten till skolskjuts bör enligt vår mening ses över. Sarskolebarn som väljer en fristående sarskola måste få behålla **rätten till skolskjuts**. Riksdagen bör bifalla motion 2000/01:Ub257.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:Ub205 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om en nationellt finansierad och garanterad möjlighet att välja skola för alla barn, i enlighet med vad som i motionen anføres.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om de orimliga skillnaderna i elevkostnader mellan landets kommuner.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att nationell skolpeng garanterar barnen att deras skola får tillräckliga resurser för att möta just deras behov.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om det fria skolvalets betydelse för skolan i socialt utsatta områden.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att skolpengen bör kunna vara delbar mellan olika skolor.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om barns och föräldrars rätt att söka sig till goda skolor och att välja bort dåliga skolor.

2000/01:Ub212 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om friskolornas betydelse för utvecklingen av skolans arbetsformer.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om betydelsen av att varje skola har rätt att anställa den person de tycker är mest lämpad som lärare.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att varken elever, föräldrar eller lärare har intresse av att dåliga kommunala skolor skyddas från konkurrens av bättre friskolor.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om momsreglerna för friskolor.

2000/01:Ub213 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att skolplacering av barn lika naturligt skall kunna ske efter vilken pedagogisk inriktning som ligger nära barnen, som efter skolans geografiska närhet.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om vikten av fritt skolval för att säkerställa landsbygdsskolors överlevnad.

2000/01:Ub225 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av fristående skolor.

2000/01:Ub236 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om underlättande av etablering av fristående gymnasieskolor.

26. Riksdagen beslutar om ändring av 24 § 1 skollagen så att elevens hemkommun blir skyldig att betala ersättning för elevs utbildning i annan kommun också om utbildningen erbjuds av hemkommunen.

2000/01:Ub239 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samma betygsregler för friskolor som för kommunala skolor.

2000/01:Ub257 av Tuve Skånberg (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag som innebär att särskolebarn i friskola får behålla rätten till skolskjuts.

2000/01:Ub260 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten att välja skola.

2000/01:Ub261 av Carina Hägg (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn av fristående skolor och med särskild tonvikt på fristående skolor på konfessionell grund.

2000/01:Ub274 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av skollagen så att samma krav på pedagogisk kompetens ställs på lärare i fristående skolor som på lärare i det offentliga skolväsendet.

2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av skollagen så att ett krav för att Skolverket skall godkänna en fristående skola som bidragsberättigad skall vara att kommunen i fråga tillstyrker ett sådant beslut.

3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av skollagen så att varje kommun blir skyldig att tillhandahålla kommunal grundskoleverksamhet och gymnasieutbildning till de elever som inte vill gå i fristående skolor.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fristående gymnasieskolor bör verka under samma villkor som kommunala gymnasieskolor när det gäller riksrekrytering.

2000/01:Ub282 av Beatrice Ask m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nya riktlinjer vad gäller särskilda antagningsregler i grund- och gymnasieskolan.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning vad gäller förekomsten av elevavgifter och motsvarande i den offentliga skolan samt erfarenheterna av nuvarande regler ur friskolornas perspektiv.

2000/01:Ub285 av Lena Sandlin-Hedman m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skollagens begränsning gällande elever med behov av särskilt stöd i fristående skolor.

2000/01:Ub290 av Sonja Fransson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring i skollagen 9 kap. 2 § att alla barn får lika rätt att välja skola.

2000/01:Ub299 av Carina Hägg (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av lagstiftning till skydd för personal på fristående skolor.

2000/01:Ub301 av Barbro Andersson Öhrn m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av skollagen och regelsystemet för de fristående skolorna.

2000/01:Ub303 av Roy Hansson (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införandet av undervisningsskyldighet.

2000/01:Ub308 av Kenneth Lantz (kd) och Jan Backman (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förtydligande av 4 kap. 7 § skollagen 1985:1100.

2. Riksdagen begär att regeringen utreder möjligheten för elev att erhålla resebidrag vid val av annan skola.

2000/01:Ub310 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regler för statsbidrag till friskolor också omfattar svenska skolor i utlandet.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om direktiv till Skollagskommittén.

2000/01:Ub319 av Erling Wälivaara m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Statens skolverk skall vara tillståndsmyndighet för fristående skolor för elever med funktionshinder.

2000/01:Ub321 av Erling Wälivaara m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om villkoren för de fristående skolorna.

2000/01:Ub331 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rätten att välja skola skall vara grundläggande och att friskolor skall ha samma ersättning som offentliga skolor.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att elever ges valfrihet att söka ett gymnasieprogram eller enskilda kurser utanför sin hemkommun.

2000/01:Ub334 av Margareta Sandgren och Anita Jönsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolor.

2000/01:Ub340 av Martin Nilsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolor.

2000/01:Ub347 av Eva Arvidsson m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att kommunernas synpunkter i samband med etablering av fristående skolor tillmäts större tyngd.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en bidragsgivning till skolan som tar hänsyn till kommunens övergripande ansvar för alla elever.

2000/01:Ub504 av Paavo Vallius och Sinikka Bohlin (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förskolor för nationella minoriteter.

2000/01:Ub808 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolutbildningen.

2000/01:Sk1025 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om valfrihet inom skolan.

2000/01:Sf611 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det fria gymnasievalets positiva betydelse för integrationen.

2000/01:So303 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om villkoren för att välja skola.

2000/01:N326 av Ulf Björklund m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om byskolans betydelse och möjligheter till särskild dispens från lägsta elevantal vid start av friskola i glesbygdsområden.

Motion från allmänna motionstiden 1999

1999/2000:Ub248 av Lisbeth Staaf-Igelström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behörighetskrav på lärare.